

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1898.

TWO SECTIONS — SECTION I.

Рік LII. Ч. 230. Нью-Йорк і Джерсі Сіті, субота, 25 листопада 1944. No. 230. New York and Jersey City, Saturday, November 25, 1944 Vol. LII

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Айзенговер вживав купувати воєнні бонди

Ген. Двайт Д. Айзенговер, святкуючи на фронті wraz з американськими воєнками. День Подяки, передав американському народові привіт, вживаючи його закупити воєнних бондів Шестої Позички на більшу суму, як її домагається уряд. Армія, що відважно зносить терпіння і постійно посувається вперед, казав Айзенговер, потребує мільярди стрілен, гармат, літаків, гумових опон і коців, а ті можна дістати за гроші, які одержує уряд з воєнних позичок. Болото, ворожі кулі, чи обложені мінами поля не здержать американського наступу, але він може бути здержаний, якщо не надходитиме з Америки подостатком амуніції.

ПРОПАГАНДА ПРИ ПОМОЦІ КНИЖКИ.

Від дня 18. листопаду до кінця місяця є виставлювані в Нью-Йорку в публічній бібліотеці при П'ятій евені книжки та мапи про Польщу. Це книжки в англійській мові, видавані впродовж останніх 150 років, в яких пишеться про Польщу, як і старі мапи, які виказують, яка колись Польща була велика.

ПРО ОДНАКОВУ НІМЕЦЬКУ І РОСІЙСКУ ПОЛІТИКУ.

Людвік Бергер пише в польській газеті „Нови Сьвят” з 13. листопада б. р. про німецьких науковців, філософа і історика Освальда Шпенглера та геополітика генерала Карла Гавсгофера, як творців „науки про імперіалізм”. Вони доказували, що той буде панувати над Європою, а через Європу і над іншими континентами, хто опанує біги рік, що ведуть на півночі до Балтійського моря, а на полудні до Чорного моря і Середземного. Шпенглер писав, що мусять стати німецькими колоніями краї на схід від Німеччини і на полудне, а як німці опанують у тих колоніях біги рік, пристані й заливи, то зможуть тоді відібрати Франції й Англії їхні колонії в Азії та Африці і стати справжньою світовою потугою. Бергер пише далі, що ось ті „засади німецьких науковців стали підставою російської політики”. Вже давно, пише він, російські вчені вчилися засад імперіалізму з німецьких підручників, Клязевіца, Маркса і Енгельса. А тепер пляни Шпенглера та Гавсгофера, що їх націсти не змогли здійснити, зістали переняті в Росії наслідниками Леніна, що тепер той плян здійснюють в користь Росії на наших очах.

Д-Р Ю. АНДРЕЙКО ПОКИНУВ НЬО ЙОРК.

Головний лікар У. Н. Союзу, д-р Юрій Андрейко, що лікарював в Нью-Йорку, залишив приватну практику і перейшов на федеральну службу, ставши лікарем в шпиталі в Кесл Пойнт, що належить до Ветеранської Адміністрації.

В ДОПОМОГУ РОСІЯНАМ ПОЗА РОСІЄЮ.

Різні російські організації, що є в Америці, а займаються допомогою російським ученим письменникам, дітям та релігійним дітям, що впали жертвами війни і опинились поза межами Росії, відбули 26. серпня б. р. спільні наради і створили на них „Комітет Допомоги Росіянам-Біженцям”. Іде тут про допомогу росіянам, що перебувають тепер у різних європейських краях поза Советами, зокрема в Франції. Мають зібрати дані про число тих біженців та їхні потреби і предложити цей матеріал американським добродійним організаціям, зокрема Президентській Контрольній Комісії і Краєвому Воєнному Фондові. Кажеться, що вся поміч „русским” іде досі через Рошйен Вор Реліф для розділу людям в самій Росії. Але тут іде про поміч „русским”, що не є в Росії, а знаходяться в нужді, а ними є втікачі з Росії, що живуть в різних краях поза Росією. Про те пишеться ширше в газеті „Свет” з 16. листопада 1944.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОГО ГРАФІКА.

Аргентинський „Перелом” подає, що в жовтні закінчив серію графічних малюнків відомий український графік В. Цимбал. Ці малюнки призначені для рекламних цілей фірми Люц Фернандо і Ко. Щоденна преса в Буенос Айрес містить тепер ці художньо виконані оновістки, а фахова критика підкреслила висоту артистичну вартість тих малюнків.

ПРИМУСОВА РЕКРУТАЦІЯ В КАНАДІ.

Канадський уряд, користаючи з даних йому доновластей, призначив 16,000 поборових осіб для скріплення канадських воєнних сил за морем. Це є відступлення від дотеперішньої практики, яка визнавала тільки добровільне зголошення до такої служби поза Канадою.

Американські летуни бомбардували в день Токіо

НІМЦІ ЗАМОРДУВАЛИ САМЧУКА.

Ньюйорська газета „Тигоднік Польські” подала, що німці замордували Уласа Самчука, відомого українського письменника.

АМІСЬ ФРАНЦ ЙОСИФА І МИКОЛИ — ЛЕНІН І СТАЛІН.

Большевицькі У. Ш. Вісті відрукували новий советський „гімн”, що починається словами: „Союзом незламним республіки вільні навік обєднала Велика Русь”. Є там така цікава строфка, що її тепер приказують українському народові співати: „Крізь грози світило нам сонце свободи, і Ленін великий нам путь осіяв. Нас виховав Сталін — на вірність народу, на працю і подвиги силу нам дав”.

Мав український народ силу пережити накидані йому старі гимни з Франц Йосифами і Миколами, то, дасть Бог, переживе ще й той новий, московсько-большевицький.

СОВЕТСЬКІ ДЕПОРТАЦІЇ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

Жидівські газети, що виходять в Палестині, проголосили одержані з „достовірних джерел” відомости, що советська влада зачала виселявати сотки мешканців „східної Польщі”, Басарабії та Буковини до азійських країв, зокрема до північного Сибіру. Кажеться, що це відбувається дуже погано на виселенцях, що й без того так багато витерпіли під німецькою окупацією.

НЕ ДІСТАВ ВІДПОВІДИ.

Польська преса подає, що прем'єр польського уряду в Лондоні, Миколайчик, таки звертався до „міродайних чинників” у Вашингтоні з проханням, щоби вони попередли становище польського уряду в советсько-польським спорі. А це становище таке, щоби в умові з Сталіном була згода не тільки щодо Лінії Курзона, на яку польський уряд уже згодився, але теж і згода Советів щодо інших справ, зокрема щодо їхньої гарантії незалежності Польщі. Та на це, як кажуть польські кола в Лондоні, Миколайчик не одержав відповіді.

ПЕРЕВИБРАНИЙ СЕНАТОРОМ.

Іван С. Гонас, з стейту Індіана, з українського роду, зістав знов перевибраний сенатором до стейт-тової легіслятури.

Воєнний департамент сповістив, що певна скількість американських бомберів В-29 заатакувала у білий день промислову частину Токіо, столиці Японії. Цей налет був доконаний 21-шою Командою Бомберів, що оперує з летунської бази на Сайпані, яка є під командою ген. Г. С. Ганзела мол. Від першого такого бомбардування Токіо минуло вже понад два роки. Перше бомбардування відбулось 18. квітня 1942 під командою ген. Дуїтла.

ВОРОШИЛОВ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Німецьке радіо передало, що маршал Клементій Ворошилов є вже начальним командантом на Далекому Сході. Каже, що тепер можна надіятись там кожного дня якихсь важних подій.

ЧОРЧИЛ ПРО СИЛУ АМЕРИКИ.

На святі в День Подяки в Алберт Гол, в Лондоні, промовляв до п'ять тисяч присутних теж британський прем'єр, Вінстон Чорчил, кажучи, що Злучені Держави мають за що дякувати Богови, бож вони стали найбільшою мілітарною, морською і повітряною силою в світі.

НА „УРЛЬОНІ”.

Казимир Соснковскі, бувший начальний вожд польських збройних сил і бувший заступник президента польської держави, виїхав з Лондону до Канади, як кажеться офіційно „на відпустку”, щоби відвідати свою родину. Як відомо, Соснковскі зістав звільнений з своїх урядів, щоби таким чином було легше прийти польському уряду в Лондоні до порозуміння з Сталіном, що був проти Соснковско-го. Тільки, що Соснковскі уступив, а порозуміння як не було, так і нема, бо Сталін далі визнає тільки той польський уряд, що є в Люблині, й то з тої простої причини, що сам його наставив.

ДОЛЯ ДВОХ МОСКВОФІЛІВ.

До найбільших ворогів Карпатської України в її національним, себто українським виді, належали в часі її зриву, в роках 1938 і 1939, москвофіли Андрій Бродій (старої дати) і д-р Істван Фенчик (фашистського покрю). Як усі москвофіли, так і вони були мадяронами. Тепер, як пишуть советські газети, вони попали на Закарпаттю у советські руки і зістали передані для виміру карі чехословацькій владі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

„Вирішальна проба ще перед нами”

Генерал Айзенговер, найвищий командант альянтських експедиційних сил у західній Європі, видав осторогу, яку повинен прочитати кожний громадянин.

Він ударає передусім по певній охлялости военного зусилля й лінивству, що виходить з погляду, або ним може закривається, що війна в Європі вже так гейби виграна, що найважчі бої вже перебуто, що ворог уже зломаний та що остається тільки дещо протягнути, аби він підняв руки вгору. Генерал Айзенговер каже, отже, що помилкою є думати, що війна вже виграна або майже на укінченню. Головного бою ще не було. Вирішальної битви ще не зведено. Ця битва щойно нас жде.

Генерал Айзенговер не сумнівається в остаточну виграну Альянтів. Однак рівночасно він підкреслює, що коли ми будемо відноситися до війни байдужно, як ми будемо її трактувати як уже виграну, то ми день перемоги відложимо на далекий час у майбутньому. Якщо кожний з нас, чи то на фронті, чи в запіллю, не візьметься далі сповняти свої завдання твердо й не покладаючи рук, і то зо щораз більшою інтензивністю, то перемога буде опізнена.

„Нам треба бити німця, всім, що ми маємо, і тоді він нарешті заломиться. Тепер нам треба далі на нього тиснути якнайбільшою силою на всьому фронті”. Покищо це завдання ще таке велике, що тут є подостатком праці для кожного з нас. Працювати мусять люди на фронті. Працювати мусять люди поза фронтом.

Генерал Айзенговер не потребував додавати, що він не песиміст. Ми всі знаємо його як оптиміста. І коли він каже, що німецький военний дух ще не зломаний, що німця ще треба бити добре, поки він заломиться, то ми можемо бути певні, що генерал чорта не малює занадто чорно.

Слова альянтського начального команданта в Європі треба взяти собі до серця нам усім. І працювати нам треба, не покладаючи рук, і не занедбувати фінансової допомоги для воюючих сил краю через закупно военных бондів у шестій позиції.

ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ.

Джордж Сабо накликає в „А. Вестніку”, органі „Соединенія”, збирати матеріальну допомогу, зокрема одягу, для населення Закарпаття, яку вишлеться тоді, як буде змога.

Не вірте в московську брехню!

В канадійській часописі „Український Голос” з 15. листопада б. р., в статті п. н. „Як канадійці і як українці”, пишеться, між іншим, таке:

„Ніхто краще від українців не знає, яку страшну брехню поширює московська пропаганда, представляючи, ніби український нарід нічого собі не бажає, як московського ярма на шиї, і що він ніби бореться за свободу для других, а за неволею для себе. Канадійський нарід повинен знати про цю брехню і про загрозу для будучого мира в світі, коли після війни один з найбільших народів в Європі лишиться поневоленним. Канадійський уряд може питати українських канадійців, що вони думають про українську державність під Советським Союзом, може й не питати, непитаних може слухати, або й не слухати, однак моральним обов'язком українських канадійців є говорити і урядові і своїм співгромадянам: Не вірте в московську брехню! Український нарід так само хоче волі, як всякий ін-

НОВІ ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.

Советські звідомлення подають, що композитори України написали цього року багато нових пісень, романсів, інструментальних симфонічних і камерних творів, яких основною темою була Велика Вітчизняна Війна. Такими творами є: кантата-симфонія Штогаренка, кантата Вериківського „Гнів словян”, квінтет на українські теми Лятошинського, симфонічна поема Борисова „Україна в огні”, 3-тя і 4-та сюїти Мейтуса для більшої симфонічної оркестри. Мейтус і Рибальченко закінчили музику до опери „Гайдамаки” за змістом поеми Т. Шевченка. Рябов написав музикальну комедію „Пошились в дурні” за текстом пєси Старицького. Композитори закінчили теж кілька творів для концерту-фільми „Українські мелодії”, який знімає київська кіностудія.

ший нормальний нарід, і коли причинитися до закріплення неволі українського народу, а не до його визволення, то знайте, що кидає в плідючу землю насіння нової війни, в якій сини канадійського народу будуть без потреби проливати свою кров. Є ще одно питання, в яким українські канадійці морально обов'язані забирати слово перед своїми співробітниками, а це питання комунізму. Мало хто інший в Канаді може так багато дати другим канадійцям інформацій про комунізм в практиці, як українці...”

Що такий самий моральний обов'язок ширити правду про Україну спадає теж і на американських українців — річ очевидна.

Не Фахових Робітників

обидві шифти

ОПЕРЕЙТОРІВ НА ENGINE LATHE
ОПЕРЕЙТОРІВ НА МЕТАЛЕВИХ ПИЛКАХ

друга шифта

СТАЛА РОБОТА, ПРИЄМНІ УМОВИНИ
ПОВОЄННА БУДУЧНІСТЬ

Голоситися цілий тиждень

STAR ELECTRIC MOTOR CO.

223 BLOOMFIELD AVENUE, BLOOMFIELD, NEW JERSEY

або

UNITED STATES EMPLOYMENT SERVICE

600 BLOOMFIELD AVENUE, BLOOMFIELD, NEW JERSEY

WMC правила заховуємо

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

—:—:—: влаштовує —:—:—:

РІЗДВЯННІ ЗАПУСТИ

В НЕДІЛЮ, 26. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 26, 1944)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ

675 SOUTH 19th STREET NEWARK, N. J.

В 4 годині зполудня розпочнеться

СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ

Вступ вільний.

Після Бенкету ТАНЦІ при першорядній оркестрі Й. Снігура (BLUE DANUBE ORCHESTRA)

Вступ на танці 40 ц.

Як на Бенкет так і на танці щиро Вас запрошує — Комітет.

„ПОДАРУНОК ДЛЯ ТАНИ”.

Під таким „лозунгом” буде вестись тепер кампанія за допомогу дітям у Советах через Рошйен Вор Реліф, згідно з тим, що пишеться в большевицьких У. Щ. Вістях з 19. листопада б. р. під наголовком „Різдвяний дарунок нашим братам”.

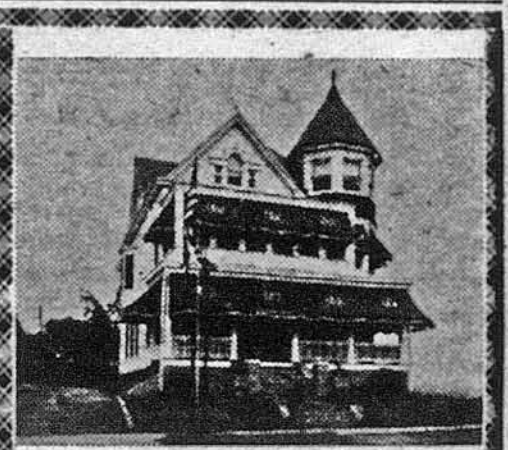
ДЛЯ ПОБІДИ КУПУЙТЕ БОНДИ

ПАСІЧНИК УКРАЇНЕЦЬ

має осінній мід. Ціна \$1.00 за 5-фунтову бляшанку. Посилки оплачує замовляючий. Замовлення шліть на адресу:

WASYL OKREPKI

Star Road, Newark Valley, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

801 Springfield Avenue,
corner Harrison Place

IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

\$150.00 ЦІЛИЙ і вище ПОХОРОН

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОІ
І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET.

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MErose 8-6677